

KATLIJN MALFLIET, DECAAN AAN DE KULEUVEN

Katlijn Malfliet vond het heel bijzonder dat ze geïnterviewd werd door een voormalige studente van haar. Na al die jaren blijft haar gedrevenheid intact, alsook haar passie voor Oost-Europa én het gelijke kansenbeleid. Het gesprek met de eerste vrouwelijke decaan aan de KULeuven was even boeiend als haar colleges.

Tekst en foto: Evelyne Sauvage

Als professor was Katlijn Malfliet assertief, bevlogen en passievol. De toenmalige studenten politieke en sociale wetenschappen hadden respect voor haar, aangevuld met een milde vorm van angst. Haar stem weergalmde door de aula, waardoor je - willens nillens - bij de les bleef. Ook de dag van vandaag blijft ze een sterke persoonlijkheid. Haar intellectuele honger en maatschappelijk engagement blijken niet geheel toevallig. Een kind van haar tijd, duidelijk.

"In mijn jeugd had ik een aantal leerkrachten die me toen sterk gevormd hebben. De onbaatzuchtigheid van een toenmalige zuster, die me al haar boterhammen gaf, tot de liefde van het woord en het schrijven van verhandelingen. Ik genoot toen al van de discussies met de leerkrachten over de inhoud van de lessen."

Ook het gezin waarin ze opgroeide heeft haar karakterieel sterk beïnvloed. "Mijn engagement én studiekeuze heb ik duidelijk aan mijn vader te danken. Hij studeerde hier politieke en sociale wetenschappen en was actief in 'Leuven Vlaams'. Mijn moeder was huisvrouw, ze mocht niet buitenshuis werken. Dit frustreerde haar. Ze heeft haar capaciteiten niet ingezet. Het heeft me gemotiveerd om wél die dingen te combineren en door te bijten."

Als studente aan de Rechtsfaculteit stond ze bekend als geëngageerd, 'verbaal flamboyant' en organisatorisch sterk. Ze volgde karate om zichzelf te beschermen. Toen al was ze verontwaardigd over alles wat nog maar enigszins 'rook' naar achteruitstelling of discriminatie van vrouwen. Dit vormde in zekere zin de rode draad doorheen haar levensloop, aangevuld met de 'drive' om er verandering in te brengen en aan vrede te werken. Katlijn Malfliet stond ook vier jaar aan het hoofd van de vredesbeweging 'Pax Christi'.

"Je hebt een heel gamma van vredesdenkers, van extreme tot milde opvattingen en alles daartussen met nuances. Het

was niet evident om dan als voorzitter standpunten in te nemen." Katlijn blijft daar op haar honger zitten wat het thema 'gender&vrede' betreft: "Vrouwen moeten zich collectief opstellen om aan vrede te werken. Ze worden massaal verkracht en mede gebruikt als oorlogswapen." Katlijn breekt ook een lans voor de groep 'Vrouwen in het zwart'. "Deze sterke vrouwen protesteren elke woensdag voor het Leuvense stadhuis tegen oorlog en zijn solidair met vrouwen in buitenlandse conflictzones. Het zich groeperen van vrouwen zou nog beter moeten kunnen, ook in Vlaanderen. Het individualisme voert helaas de boventoon."

STOKPAARDJES

Dat gender en vrede haar stokpaardjes werden en nog steeds zijn, was dus geen verrassing. Haar andere 'niche' groeide veel toevalliger: de Oost-Europese politiek. "Tijdens mijn studies kreeg ik toevallig het sovjetrecht als 'case' uit te werken. Ik ben toen in de bibliotheek gaan grasduinen, want ik wist er absoluut niets over. Vooral de politieke en sociologische benadering van dat recht vond ik fascinerend!"

Wat volgde was een echte 'rollercoaster' aan gebeurtenissen: doctoreren op het thema van Sovjetrecht, leren van Russisch, verder studeren in Moskou... "Er heerste onbegrip en ongelof over het belang van dit onderwerp. Maar ik wilde mezelf uitdagen en aan dit nieuw avontuur beginnen. Het was pas na de 'perestroika' dat er echt interesse kwam in dat vak! De Leuvense studenten hebben me zelf gevraagd om hierover een cursus te geven."

De link met de universiteit is hiermee gelegd. Stof genoeg voor - alweer - een interessante nieuwe fase in haar leven én in ons gesprek. "Mijn lessen trekken veel volk. De studenten appreciëren de inspanningen die ik hiervoor gedaan heb, zoals o.a. het leren van de taal." Niet zonder fierheid vertelt ze dat ze de eerste vrouwelijke decaan is aan de Leuvense universiteit. Het brengt ons naadloos bij het actuele thema van doorstroming van vrouwen naar hogere functies binnen de universiteit. "Er blijven nu nog steeds halsstarrige stereotypen spelen, waardoor het moeilijk blijft om vrouwen in een leidinggevende rol te zien. Er zijn altijd vrouwelijke vice-rectoren geweest, maar

die zijn aangeduid door de rector. Ik ben de eerste vrouwelijke decaan ooit, omdat het een verkozen functie is. Ik stond voor een bepaald type van leiderschap, waarbij ik horizontaal en consensusgericht werk."

Katlijn ontkent niet dat dit een dagelijkse strijd was én is. Ze krijgt met tegenkantingen te maken, maar evenzeer met steun en warmte van bepaalde collega's. Op de vraag naar de kans op een vrouwelijke rector binnenkort, antwoordt ze ferm: "Die komt er zeker, maar ik zal het niet zijn!"

GELIJKE KANSEN

Vragen over haar rol als moeder en echtgenoot, laten de vastberadenheid en vurigheid in Katlijn helemaal tot hun recht komen. Ze grijpt deze vragen aan om haar visie over gelijke kansenbeleid uit de doeken te doen. Maar wie dacht haar te kunnen betrappen op holle woorden en inconsequentie heeft het radicaal fout. "Professor zijn is een meer dan fulltime job. Ik reisde veel en was veel buitenshuis. Als het nodig was kon ik er zijn, maar we hebben toch iemand in huis genomen na ons tweede kind."

Ze spreekt liefdevol over haar man, Leo Peeraer, maar tegelijk ook vrij 'nuchter'. "We zijn beiden heel druk bezig geweest. Leo is uitgever van poëzie en repetitor bij de rechtsfaculteit. Het is zeker niet zo geweest dat ik de carrièrevrouw was en hij de huisman." Ze onderlijnt het belang van zoveel mogelijk te delegeren en te organiseren. "Perfectionisme op alle terreinen is ondoenbaar. Laat je helpen!" Hiermee belandden we bij haar toppunt van gelijke kansen: niet kiezen voor het een of het andere, maar beiden combineren. Ze heeft naar eigen zeggen nooit willen kiezen, maar - met vallen en opstaan - zo goed mogelijk haar carrière en gezin willen combineren. Tegelijk wil ze totaal geen rolmodel zijn en de norm bepalen hoe het wel of niet moet. Dit hangt af van je persoonlijkheid en de periode in je leven. "Dit moet en zal fluctueren. Maar het is wel belangrijk voor vrouwen om op meerdere terreinen te spelen. Wat dat ook mag zijn: kinderen of kinderloos, werk, engagement... Alle modellen zijn mogelijk op dit moment."

Van haar visie over emancipatie naar haar vrije tijdsbesteding. Op dit terrein geeft ze haar strijdvaardigheid op en levert ze zich volledig over aan herkenbare geneugten zoals in de tuin werken, lezen en koken. Ze verklapt dat boodschappen doen tegenwoordig ietwat 'problematisch' geworden is voor haar. "Ik probeer dit vrij snel te doen, op de middag, met de fiets even naar Delhaize Denon. Maar ik kom daar iedereen tegen natuurlijk. Ik ken heel veel mensen in Leuven, dat is heel tof, maar tegelijk ook tijdsintensief." (lacht).

Over het wonen in hartje Leuven, volgt niets anders dan lof. Ze heeft een boon voor de leuke winkels en goede restaurantjes in haar naburige Parijstraat.

Volgens haar is Leuven een echte parel: een authentieke universiteitsstad met een indrukwekkende architectuur. Telkens opnieuw is ze nog onder de indruk van het stadhuis, de Sint Pieterskerk, de Naamsestraat met al de colleges... "En tegelijk zag ik een geweldige evolutie in Leuven, de voorbije jaren!" Katlijn Malfliet heeft recht van spreken, want sinds haar studententijd heeft ze Leuven niet meer verlaten!

KATLIJN MALFLIET IN 'T KORT:

- decaan en hoogleraar aan de Faculteit Sociale Wetenschappen
- coördinator Instituut voor Internationaal en Europees Beleid
- voormalig voorzitter Nationale Vrouwenraad en Pax Christi
- geboren in 1954, Oost-Vlaamse roots
- gehuwd met Leo Peeraer, moeder van drie volwassen kinderen, eerste kleinkind onderweg